

Kuinka käsitellä oppilaiden häiriökäyttäytymistä ja motivaatio-ongelmia?

SESSIO 5

-
- **Pohdimme ja kokoamme yhdessä käyttövalmiita työkaluja siihen,**
    - **Kuinka käsitellä oppilaiden kielteisiä tunteita, häiriökäyttäytymistä ja motivaation puutetta**

...enemmän autonomiaa tukevasti

Oppilaiden häiriökäyttäytymisen ja motivaatiohaasteiden käsittely: keskeinen avaintekniikka 4

---

1. *Perusteleminen*
2. *Ei-kontrolloivan puheen käyttäminen*
3. *informatiivisen puheen käyttäminen*
4. **Kielteisten tuntemusten hyväksyminen**
5. *Kärsivällisyyden osoittaminen*
6. *Vaihtoehtojen tarjoaminen*
7. *Kysymysten ja vastausten käyttäminen*

Näitä tekniikoita käytetään TILANTEISSA, kun me:

- SELITÄMME JA OHJEISTAMME (TEKNINEN-TAKTINEN-ORGANISATORINEN) SESSIO 3
- ANNAMME PALAUTETTA JA KANNUSTUSTA SESSIO 4
- REAGOIMME JA PUUTUMME OPPILAIDEN HÄIRIÖKÄYTTÄYTYMISEEN JA MOTIVAATIOHAASTEISIIN SESSIO 5

Millaista häiriökäyttäytymistä teillä esiintyy liikuntatunneilla?

Mitä tarkoitamme...

...oppilaiden häiriökäyttäytymisellä?

- Epäkunnioittava kielenkäyttö ja toiminta oppitunneilla
- Poissaolot oppitunneilta

... oppilaiden motivaatiohaasteilla?

- Välinpitämättömyys ja/tai passiivisuus oppimistilanteissa
- Alisuoriutuminen ja/tai huolimaton työskentely

---

4. KIELTEISTEN TUNTEMUSTEN HYVÄKSYMINEN

MÄÄRITELMÄ

Mitä tarkoitetaan oppilaiden kielteisten tunteiden tunnistamisella ja hyväksymisellä?

Oppilaiden kielteisten tunteiden ja valitusten hyväksyminen käyttäytymisongelmiin.

- ✓ "Olet turhautunut"
- ✓ "Huomaan, että teillä on tänään paljon eriäviä mielipiteitä"
- ✓ "Sinusta tuntuu, ettet haluaisi tehdä tätä tänään?"
- ✓ "Tuleva tanssijakso näyttää jännittävän teitä"

Kontrolloivat opettajat vastaavat oppilaiden kielteisten tunteiden ilmauksiin vastahyökkäyksin ja käyttäen opettajan ylivaltaa vaientaakseen kritiikin. "Lopeta valittaminen ja tee vain hommasi!" välittää viestin, että homman hoitaminen on tärkeämpää kuin oppilaan tunteet.

Autonomiia tukevat opettajat hyväksyvät myös sellaiset oppilaiden ajatukset, tunteet ja käyttäytymisen, jotka ilmentävät kiinnostuksen ja motivaation puutetta sekä jopa epäkunnioitusta ja turhautuneisuutta oppitunnin sisältöä kohtaan.

Marjo Kuusela väitöstutkimus

Mistä oppilaat purnaavat liikuntatunneilla?

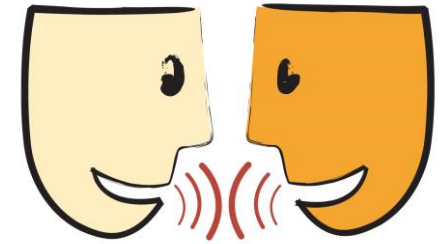

Vastustuksen vastaanottoharjoitus

A

Toinen parista valitsee purnausaiheen fläpiltä ja heittäytyy oppilaan rooliin. Toinen parista on opettaja, joka yrittää kaikin keinoin saada purnauksen loppumaan. Vaihtakaa rooleja ja toistakaa harjoitus.

B

Toinen parista valitsee purnausaiheen fläpiltä ja heittäytyy oppilaan rooliin. Toinen parista on opettaja, joka nyt kuuntelee purnausta ja palauttaa kuulemaansa oppilaalle. Vaihtakaa rooleja ja toistakaa harjoitus.

PERUSTELU

Kielteisten tunteiden tunnistaminen ja hyväksyminen on edellytys oppilaiden autonomian tunteelle

---

- Kriittisyyden vaimentamisen on havaittu olevan opettajan käyttäytymistapa, joka on kielteisesti yhteydessä kaikenikäisten lasten ja nuorten autonomian tuntemuksiin ja toimintaan sitoutumiseen

Assor et al. 2002

RYHMÄKESKUSTELU

... miten mahdollistatte sen, että oppilaat saavat esittää kielteiset tunteet liikuntatunneilla?

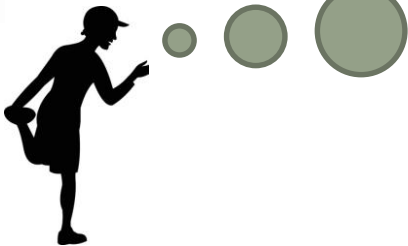
TAPS

“Mietin **ilmaisuja** ja **tapoja**, joilla mahdollistan oppilaiden esittää kielteiset tunteuksensa”

”Vältän ilmaisuja siitä, että valittaminen on ajan haaskausta ja että oppilaiden on suoritettava annetut tehtävät vaikkei kiinnostaisi”

”Uskallan kertoa liikunnanopettajalleni ajatuksistani ja mielipiteistäni, vaikka ne olisivatkin erilaisia kuin opettajan”

”Opettaja ei tuomitse minua eriävien mielipiteideni vuoksi”

LOMAKE F: KIELTEISTEN TUNTEMUSTEN HYVÄKSYMINEN

Autonomiaa tukeva opettaminen

Kaikki näyttöön perustuvat edut

Opettajan hyödyt autonomiaa tukevasta opettamisesta				Oppilaiden hyödyt autonomian tuen vastaanottamisesta					
Motivaatio	Terve	Oppimisen taitoisuus	Psyykkinen hyvinvointi	Muut autot	Säätöautot	Käykki	Oppilaiden	Suorituskyky	Psyykkinen hyvinvointi
Yrittäjämäinen asenne, jaksaminen	Liikkeen taitoisuus ja oppimisen taitoisuus	Oppimisen taitoisuus ja oppimisen taitoisuus	Oppimisen taitoisuus ja oppimisen taitoisuus	Sääntöjen noudattaminen	Säätöautot	Käykki	Oppilaiden	Suorituskyky	Psyykkinen hyvinvointi
Kansainvälinen oppimisen taitoisuus	Liikkeen taitoisuus ja oppimisen taitoisuus	Oppimisen taitoisuus ja oppimisen taitoisuus	Oppimisen taitoisuus ja oppimisen taitoisuus	Autonominen oppimisen taitoisuus	Säätöautot	Käykki	Oppilaiden	Suorituskyky	Psyykkinen hyvinvointi
Yrittäjämäinen asenne, jaksaminen	Liikkeen taitoisuus ja oppimisen taitoisuus	Oppimisen taitoisuus ja oppimisen taitoisuus	Oppimisen taitoisuus ja oppimisen taitoisuus	Autonominen oppimisen taitoisuus	Säätöautot	Käykki	Oppilaiden	Suorituskyky	Psyykkinen hyvinvointi

LOMAKE F © PETALS HÄIRIÖKÄYTTÄYTYMISEN JA MOTIVAATIOHAASTEIDEN KÄSITTELY

Muistiinpanoni posteriin:

"Kuinka käsittelen häiriökäyttäytymistä ja motivaatiohaasteita"

Ole autonomiaa tukeva

● Autonomiaa tukevat ohjeet ja selitykset
 ● Autonomiaa tukeva palaute ja kannustus
 ● Häiriökäyttäytymisen ja motivaatiohaasteiden käsittely

↑ Opi enemmän autonomiaa tukevaksi
 ↓ Opi vähemmän kontrolloivaksi

Etsi tapoja auttaa oppilaita sitoutumaan ja motivoitumaan liikuntatunneilla että vapaa-ajalla

PETALS tutkimus Opettajan nimi: _____

AUTONOMIAA TUKEVIEN AVAINTEKNIIKOIDEN YHDISTÄMINEN

Kun käsitellään oppilaiden häiriökäyttäytymistä ja motivaatiohaasteita, kaikki avaintekniikat, jotka tukevat oppilaan kokemusta autonomiasta ja jotka auttavat oppilasta toteuttamaan henkilökohtaiset tavoitteensa omien arvojensa mukaisesti, ovat käyttökelpoisia

1. Harrastat siis cheerleadingia. Koululiikunnan musiikkiliikunnassa voit saada hyödyllistä lisäharjoitusta. (perustelevinen)
2. “Mitä hyötyjä teille on siitä, että koululiikunnassa opetellaan uimaan/hiihtämään/seuraamaan oman kunnan kehitystä? (ei-kontrolloiva puhe)
3. “Hienoa, hiihdit viime kertaista nopeammin, kestävyytesi on kehittynyt” (informatiivinen puhe)
5. “Harjoittele vaan ihan rauhassa, ei mitään kiirettä, tämän taidon oppimiseen tarvitaan paljon toistoja!” (kärsivällisyyden osoittaminen)
6. “Syksyn kuntotunnille saatte valita oman lenkkitapanne; se voi olla juoksu, sauvakävely, pyöräily... mitä muita vaihtoehtoja teille tulee mieleen” (vaihtoehtojen tarjoaminen)
7. “Mikä on sinulle haastavaa / ei-kiinnostavaa tässä viitepelissä?”...”voit hyvin ehdottaa erilaisia tapoja pelata...” (kysymys & vastaus)

RYHMÄKESKUSTELU

Mieti tilannetta, kun käsittelet häiriökäyttäytymistä ja motivaatio-ongelmia. Kuinka tuet oppilaiden autonomiaa, jotta autat heitä toteuttamaan heidän henkilökohtaiset tavoitteensa, arvonsa ja mielenkiinnon kohteena olevat asiat?

CASE: Oppilas osoittaa toistuvasti eleillään ja käyttäytymisellään olevansa haluton osallistumaan itselleen epämieluisuusalueen liikuntalajeihin. Sinun on aika puuttua asiaan, kuinka sen teet?

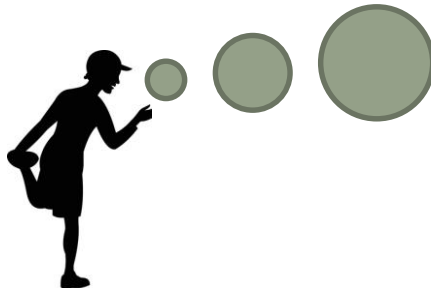
Mieti esimerkkejä:

- *Perusteluun*
- *Kärsivällisyyden osoittamiseen*
- *Vaihtoehtojen tarjoamiseen*
- *Ei-kontrolloivan ja informatiivisen kielen käyttämiseen*
- *Kysymys & vastaus –yhdistelmien käyttämiseen*

”Mietin kysymyksiä ja tapoja, joilla saisin selville oppilaille mieluisia oppimis- ja osallistumistapoja”

”Liikunnanopettajani kuuntelee mielipiteitäni liikuntatunneista”

”Minusta tuntuu, että liikunnanopettajani tarjoaa minulle vaihtoehtoja tunneilla.”

”Liikunnanopettajani on joustava toimintatapojen suhteen.”

LOMAKE F: MUUT AVAINTEKNIIKAT (SIVU 2)

Autonomiaa tukeva opettaminen

Kaikki näyttöön perustuvat edut

Opettajan hyödyt autonomiasta tukevasta opettamisesta				Oppilaiden hyödyt autonomian tuen vastaanottamisesta					
Muutokset	Tavoitteet	Oppimistulokset	Oppimistulokset	Muutokset	Säätötoimet	Käytännöt	Oppimistulokset	Säätötoimet	Oppimistulokset
Yrittäjien ja opettajien tunne-elämä, jaksaminen	Oppimistulokset: oppimistulokset, oppimistulokset	Muutokset: oppimistulokset, oppimistulokset	Oppimistulokset: oppimistulokset, oppimistulokset	Säätötoimet: oppimistulokset, oppimistulokset	Säätötoimet: oppimistulokset, oppimistulokset	Käytännöt: oppimistulokset, oppimistulokset	Oppimistulokset: oppimistulokset, oppimistulokset	Säätötoimet: oppimistulokset, oppimistulokset	Oppimistulokset: oppimistulokset, oppimistulokset

Ole autonomiaa tukeva

LOMAKE F © PETALS HÄIRIÖKÄYTTÄYTYMISEN JA MOTIVAATIOHAASTEIDEN KÄSITTELY

Muistiinpanoni posteriin:

"Kuinka käsittelen häiriökäyttäytymistä ja motivaatiohaasteita"

● Autonomiaa tukevat ohjeet ja selitykset
 ● Autonomiaa tukeva palaute ja kannustus
 ● Häiriökäyttäytymisen ja motivaatiohaasteiden käsittely

↑ Opi enemmän autonomiaa tukevaksi
 ↓ Opi vähemmän kontrolloivaksi

Etsi tapoja auttaa oppilaita sitoutumaan ja motivoitumaan liikuntatunneilla että vapaa-aikalla

PETALS tutkimus Opettajan nimi: _____

-
- Kielteisten tuntemusten hyväksyminen ja oppilaan asemaan asettuminen ovat keskeisiä asioita häiriökäyttäytymisen ja motivaatiohaasteiden käsittelyssä
  - Enemmän autonomiaa tukevia – vähemmän kontrolloivia vastauksia kielteisiin tuntemuksiin
  - Autonomiaa tukevat opetustavat rakentavat pohjaa oppilaan motivaatiolle – auttavat heitä olemaan enemmän oma-aloitteisia ja ratkaisemaan motivaatiohaasteet

MITÄ SEURAAVASSA SESSIOSSA?

Vedämme koulutuksen yhteen ja teemme omat toimintasuunnitelmat

Kiitokset osallistumisesta!
